Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto Dnro 225/2023

Anssi Kainulainen

30.11.2023

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MTK kirjallinen lausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle asiasta: E 49/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Ennakkovaikuttaminen: EU:n 2040 ilmastotavoitteen asettaminen

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta E 49/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Ennakkovaikuttaminen: EU:n 2040 ilmastotavoitteen asettaminen.

MTK:n näkemyksen mukaan valtioneuvoston selvityksessä E49/2023 vp esiin tuodut näkemykset ovat tasapainoisia ja oikeasuhtaisia. MTK kiinnittää erityistä huomiota selvityksessä nykymuotoista taakanjakoasetusta, maankäyttösektoria ja vapaaehtoisia hiilimarkkinoita koskeviin muotoiluihin. MTK:n näkemyksen mukaan näitä kohtia koskevat muotoilut ovat johdonmukaisia huomioon ottaen näitä sektoreita koskevan aikaisemman sääntelyn ja Suomen suhteellisen aseman näillä sektoreilla. MTK:n näkemyksen mukaan maankäyttösektorin tulevalla sääntelyllä on erityistä merkitystä metsätalouden harjoittamisen mahdollisuuksien osalta ja siten vaikutuksia koko metsäsektorin kilpailukykyyn paitsi Suomessa, myös EU:ssa laajemmin. EU:n ilmastotyön painopisteen tulisi jatkossa olla selvästi päästövähennyksissä, eikä maankäyttösektorin kannettavaksi tulisi asettaa taakkaa muiden sektoreiden tuottamista päästöistä. MTK:n näkemyksen mukaan tämä ei toteudu nykyisessä EU:n ilmastoarkkitehtuurissa ja sen mukaisessa LULUCF-asetuksessa, jossa todellisuudessa metsäsektorille asetetaan vastuuta huolehtia muiden tuottamista päästöistä. MTK:n näkemyksen mukaan vapaaehtoisilla hiilimarkkinoilla toimimisen tulisi jatkossakin olla vapaaehtoista ja ilmastoyksiköiden tuottamisen markkinaehtoista. Vapaaehtoisesti tuotettavien yksiköiden käytölle tulisi osoittaa selvä asema osana ilmastoarkkitehtuuria. Olemassa olevassa lainsäädännössä tällaista asemaa ei ole.

MTK suhtautuu varauksellisesti EU2040 ilmastotavoitteissa mahdollisesti maataloudelle esitettävään päästökauppaan. Komissiolta on valmistunut tuore konsulttiselvitys maatalouden mahdollisuuksista sisällyttää päästökauppaan. Konsulttiselvityksellä alustetaan ensi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä annettavaa tiedonantoa EU:n 2040 ilmastoarkkitehtuurista. Lainsäädäntöesitykset jäävät seuraavan komission tehtäväksi. MTK tuo jo tässä vaiheessa esiin, että maatalouden päästöt ovat luonteeltaan hajapäästöjä, joiden mittaamiseen ja verifiointiin liittyy runsaasti epävarmuutta. Päästökaupan muodostaminen maatalouden kaltaiselle toimialalle on hyvin vaikeaa. Maataloudessa toiminnanharjoittajia on erittäin paljon, yksittäisen toiminnanharjoittajan mahdollisuudet omalla toiminnallaan vaikuttaa aiheutuviin päästöihin ovat hyvin rajalliset merkittävän osan päästöistä aiheutuessa muualta kuin toiminnanharjoittajan omasta toiminnasta, luotettavia mittaus- ja verifiointiaineistoja on hyvin rajallisesti, eikä kaikkien päästö- ja nieluvirtojen suuruuden mittausta pystytä kohdekohtaisesti mitenkään järjestämään. Keskimääräisten päästö ja nieluarvojen käyttäminen toisaalta voi johtaa merkittäviin yli tai aliarvioihin toiminnanharjoittajan todellisista päästö/nielulukemista. Valtioneuvoston selvityksessä huomioidaan aivan oikein, että taakanjakosektorilla vallitsevaan BKT/asukas taakanjakoavaimeen tulisi suhtautua kielteisesti. Käytännössä kyseinen jakotapa ei ota huomioon päästöjä tai mahdollisuuksia toteuttaa päästövähennyksiä mitenkään. Sen sijaan se asettaa päästövähennystavoitteet kireimmiksi niille valtioille, joilla bruttokansantuote on kohtuullisen korkea,

mutta ennen kaikkea tavoite muodostuu kireäksi valtioille, joissa asuu vähän ihmisiä. Kustannustehokkaan ilmastopolitiikan toteuttamisen kanssa kyseisellä jakoavaimella ei ole mitään tekemistä.

Edellä mainitut asiat todeten, MTK:lla ei ole suoranaista huomautettavaa valtioneuvoston selvityksestä, mutta toivoo valiokunnan huomioivan ennakoivasti todennäköisesti tulossa olevien lainsäädännön muutosesitysten luonteen.

Helsingissä 30.11.2023

Anssi Kainulainen
energia-asiantuntija

Leena Kristeri
elinvoimajohtaja

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2403
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2403
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi